

Om Mani Padme Hum # 27

Licht je uit dat scharnier.

15 januari 1988 in het Gautama de Boeddha Auditorium.

Vraag 1

Geliefde meester,

Toen ik voor het eerst voor u zat in Woodlands, veertien jaar geleden, vond er van binnen een explosie plaats. Ik weet niet wat het betekent, maar ik heb vaak het gevoel dat alles wat ik sindsdien heb geprobeerd te doen is weer ergens bij te komen wat al gebeurd is.

Krishna Prem, de vraag die je gesteld hebt heeft enorme implicaties voor alle zoekers naar waarheid, want het is een vraag die precies raakt aan de fundamentele wet van hen die op zoek zijn naar iets wat niet is uit te leggen, iets wat niet uit te drukken valt.

Laat me eerst de wet voor je duidelijk maken. Het kan al velen zijn overkomen, het zal iedereen gaan overkomen. Maar je hebt niet het hele allesomvattend zicht ervan meegekregen. De wet is dat je, als je de meester voor het eerst ontmoet, onschuldig bent, zonder enige ervaring. Je komt eenvoudig als een ontvankelijkheid, een gevoeligheid – bereid om elke dimensie binnen te gaan, gewillig en totaal. Vandaar dat de eerste ontmoeting met de meester altijd een explosie brengt.

De explosie gebeurt vanwege je onschuld, vanwege je mind die niets verwacht. Je weet niets van spiritualiteit, je weet niets van extase. Je niet-weten is de oorzaak van de explosie. Maar dan begint er een erg lastige reis. Dan begint er een nachtmerrie. Dan wacht je op elk moment dat je gegeven wordt dat die explosie opnieuw zal gebeuren. En je kunt jaren wachten – het zal niet gebeuren, want je vervult de basisvoorwaarde niet om het te laten gebeuren. Je bent volkomen vergeten in wat voor situatie de eerste explosie plaatsvond.

Nu is er geen manier om opnieuw in die situatie te zijn. Wat je ook doet, de verwachting zal er zijn, de ervaring. Je kunt dat niet-weten niet creëren; dat ligt niet in jouw macht, en dat is niet de manier waarop het bestaan functioneert. Dus het eerste wat jij moet doen, Krishna Prem, is die hele explosie vergeten. Het was goed dat het gebeurde, maar er bestaan veel grotere dingen. Waarom zou je je druk maken om zo'n beginners gebeuren, een kleuterschool ervaring....

(Er is een explosie – meer iets als een knal eigenlijk – te horen met een feilloze timing, als er een voetzoeker wordt ontstoken bij een huwelijksfeest in de buurt).

Zie je? Net zoiets als dit!

Wacht op iets wat groter is. Natuurlijk weet je niet wat dat iets zal zijn...

(Opnieuw een explosie! En de hele hall ligt in een deuk van het lachen. De meester kijkt rond, aarzelend en glimlachend.)

Ik ben bang dat, zo gauw ik nog iets zeg, het weer zal gebeuren!

(Een pauze om de hilariteit te laten kalmeren.)

Je begint als nieuw.

Zit gewoon hier bij me, niet met een verwachting maar wachtend.

En probeer het verschil te begrijpen tussen verwachten en gewoon wachten. In verwachting zit een verlangen en er is een vast omljnd iets waar je naar verlangt. En dat blokkeert je vooruitgang.

Wanneer je gewoon wacht, en je weet niet waarop, de ervaring van gewoon te zitten wachten is zo kostbaar, zo waardevol, zo intens transformerend dat er wel iets wat groter is dan de eerste explosie moet gebeuren.

Het zal niet dezelfde explosie zijn. In deze veertien jaar is er zoveel water door de Ganges gegaan.

Noch ben jij die jij, noch ben ik dezelfde persoon. Niets is hetzelfde. De hele situatie verandert elk moment. En jij blijft hangen bij een of ander mooi moment en blijft maar grotere schoonheden en grotere extases missen. Licht je uit dat scharnier.

Als je niet die explosie laat vallen en de verwachting ervoor, zul je veertien jaar achterblijven, en tussen jou en mij zal er een hiaat van veertien jaar zijn. Begrijp gewoon dat het gebeurde omdat je het niet verwachtte, en nu gebeurt het niet omdat je het verwacht.

Het is een eenvoudige wet, maar erg fundamenteel. Iedereen wordt er slachtoffer van. Als je eenmaal iets geproefd hebt begin je er opnieuw om te vragen. Onthoud het, het bestaan is onuitputtelijk. Ze kan je zoveel geven, maar vraag niet om herhaling. Het bestaan haat herhaling. Ze wenst niet dat je dezelfde ervaring opnieuw hebt. Zelfs als het dezelfde ervaring is, zal het niet dezelfde ervaring zijn – snap je? – je zult weten dat je de film al eerder gezien hebt. Het is hetzelfde verhaal. Je kent het einde, wat er gaat gebeuren. Je kent de dialoog die er gaat volgen, het incident.

In mijn dorp was de vader van een van mijn vrienden goudsmid. Zijn vrouw was gestorven en al de kinderen waren volwassen en hadden een eigen baan en hij bleef alleen achter in het huis. Ik zag hem iedere dag naar de bioscoop gaan – en het dorp had slechts één bioscoop. Ik ging informeren bij de bedrijfsleider en hij zei, “Ik ben nog meer verbaasd dan jij, want niet alleen komt hij dezelfde film zeven of acht dagen zien, zolang als hij draait, hij ziet hem drie keer per dag!”

Daar had ik nog niet aan gedacht. Het had me verbaasd dat hij iedere dag naar dezelfde film ging, want elke film in een klein dorp zal vier, zeven, op zijn hoogst acht dagen draaien – en hij ging bijna religieus naar de film, zo regelmatig! Maar toen ik hoorde dat hij naar de bioscoop ging om de film elke keer te zien – hij werd drie keer gedraaid – toen dacht ik dat het beter was om de oude man te bezoeken; er leek wel iets mis te zijn. Zijn zoon, die mijn vriend was, was directeur van een bank geworden en naar een andere plaats vertrokken; een andere zoon was leraar en was ook naar een andere plaats verhuisd en er was niemand om zelfs maar naar de oude man te vragen.

Ik ging naar hem en vroeg hem, “Is het waar dat je elke dag drie keer dezelfde film gaat zien?”

Hij zei, “Wie kijkt er naar de films?”

Ik zei, “Wat bedoel je?”

Hij zei, “Dat is de enige plek om rustig te slapen.” Want hij leefde in het deel van het dorp waar de goudsmiden zijn, en zij hameren voortdurend dan dit en dan dat. Er is de hele dag door lawaai en het gaat door tot in het midden van de nacht. De oude man zei, “De enige plek waar mensen urenlang stil zitten is de bioscoop. Ik heb geen enkele film gezien. Ik ben niet gek, je hoeft je over mij geen zorgen te maken.” Ik zei, “Dan is het helemaal goed zo. Je kunt doorgaan met slapen. Ik zal met de bedrijfsleider een speciale regeling voor je afspreken, want je ziet de films niet. Hij kan je alleen iets rekenen voor het slapen, niet voor het kijken!”

Je kunt een film zelfs geen twee keer zien; je kunt een roman geen twee keer lezen. Elke ervaring verliest het meest kostbare wat ze bezit als ze twee keer gebeurt – het nieuwe, de frisheid, de vroege morgenglorie. Als je dit kunt begrijpen, Krishna Prem, kan die eerste ervaring een enorme hulp zijn in plaats van een grote hindernis. De eerste ervaring toont eenvoudig dat je op het juiste pad bent, je bent de deur binnengegaan. Wees nu meer ontvankelijk en meer onschuldig, meer niet-wetend, en dan zal er iedere dag veel meer gebeuren.

Een beetje begrip wordt een gouden sleutel die deuren van mysteriën, geheimen opent. Maar je kunt vastlopen bij de eerste ervaring en doorgaan in je mind te herhalen – “Wanneer gaat het gebeuren? Het gebeurt niet.” En die veertien jaar moeten droevig geweest zijn en je moet alles absoluut verkeerd geïnterpreteerd hebben. Je kunt gedacht hebben, “Misschien is de tegenwoordigheid van de meester niet langer beschikbaar voor mij. Misschien heeft de meester zijn liefde voor mij teruggetrokken. Misschien heb ik een of andere kwaliteit verloren, een soort oprechtheid, een onmetelijk verlangen. Maar wat je ook hebt geconcludeerd klopt niet. En vanwege al die conclusies zijn je veertien jaar een lange nachtmerrie geweest. Het is tijd om te begrijpen dat het eerste alleen maar het begin was.

... Diep in de Himalaya waar vandaan de Ganges ontspringt, is de stroom zo klein dat je niet kunt geloven dat deze smalle stroom – die neervalt uit een marmeren hoofd van een koe – zo’n enorme grote rivier gaat worden, zo uitgestrekt dat als ze de oceaan ontmoet het erg moeilijk is vast te

stellen wat de oceaan is en wat de rivier. Waar de Ganges de oceaan ontmoet, wordt de plaats *Gangasagar* genoemd, de "Oceaan van Ganges." Ze is zo groot geworden, dat je de andere oever niet kunt zien.

Het moment dat je de meester voor de eerste keer ontmoet, moet er wel iets in je exploderen – het zal je met een licht vullen waarvan je nooit gedroomd had, een ervaring die zelfs nooit als gedachte in je mind is geweest, en een schoonheid die je enkel kunt ondergaan maar waarover je niets kunt zeggen. Ik kan je moeilijkheid begrijpen. Het is de alleroudste moeilijkheid van alle zoekers naar waarheid.

De eerste ervaring wordt of een hindernis of het wordt een opening. Het hangt allemaal van jou af. Als je eraan blijft vasthouden, als je het keer op keer verwacht, dan maak je het tot een hindernis. Als je dankbaar bent voor de ervaring, met een intense dankbaarheid in je hart, en je verder gaat zonder verlangen, zonder wens naar de eerste ervaring, dan heeft het je laten proeven dat je op het juiste pad bent.

Gautama Boeddha zei gewoonlijk tegen iedere sannyasin, nadat hij hem had geïnitieerd, alleen maar één ding, tweeënveertig jaar lang. En hij moet duizenden en duizenden mensen hebben geïnitieerd. Na de persoon te hebben geaccepteerd als zijn discipel, zei hij slechts één ding: *Charaiveti, charaiveti*. Het is een woord uit het Pali. Het betekent, "Ga nu verder. Stop nooit, ga verder. Hoe mooi de ervaring ook is, onthoud het: er staat je nog veel meer te wachten." *Charaiveti, charaiveti*. Ervaar alles, wees dankbaar, maar stop niet en verwacht nooit dezelfde ervaring opnieuw, want dat blokkeert je pad voor grotere ervaringen.

Maar er is niets verloren. Die veertien jaar kun je vergeten. Je begint fris vanaf dit moment. *Charaiveti, charaiveti*.

Gautama Boeddha's compassie is misschien nooit zo duidelijk uitgedrukt als in de uitspraak dat "zelfs als je me onderweg tegenkomt, sla mijn hoofd er onmiddellijk af; stop nooit."

Hij zegt hiermee dat er geen ervaring is die waard is om te stoppen. Geniet en ga verder. En de pelgrimstocht wordt een doel op zichzelf.

Dit is erg moeilijk voor de logische mind om te begrijpen. De logische mind vraagt je, "Waar ga je heen?" Het wil het doel weten, het is doel-georiënteerd. En het bestaan gaat nergens heen, het geniet gewoon. In de bloemen, in de vogels, in mensen, in rivieren, in wolken, in sterren, het verheugt zich gewoon. Het gaat nergens heen. Er is geen doel.

En als je in harmonie met het bestaan wilt zijn, laat dan de doel-georiënteerde mind vallen. Dus zeg ik dat de pelgrimstocht zelf het doel is.

Je kunt dansen, je kunt zingen, je kunt je verheugen, want elk moment is op zichzelf compleet en perfect. Vraag er nooit opnieuw naar.

Het bestaan valt niet in herhalingen. Je kunt het zien. Vijfentwintig eeuwen zijn voorbijgegaan zonder opnieuw een Gautama Boeddha, zonder een Zarathoestra, zonder een Chuang Tzu. Zulke prachtige mensen, maar de existentie is geen fabriek van Henri Ford die dezelfde auto's produceert. Het bestaan herhaalt nooit iets. Het geeft waardigheid aan elk individu, want je bent er nooit geweest, je zult nooit meer zijn; je bent gewoon uniek.

Er is nergens iemand die precies is als jij. Jij bent onvergelijkbaar. Dit geeft je zoveel gratie, zo veel rijkdom dat je de existentie niet dankbaar genoeg kunt zijn.

Maar onze mind is mechanisch. Het wil altijd hetzelfde weer en steeds weer want het voelt zich veilig met het bekende. Maar jij bent niet de mind.

De mind is een sociaal product. Jij bent existentieel, niet enkel sociaal. Jouw wortels zitten in het bestaan en jij moet luisteren naar de harmonie en de wetten die het bestaan volgt. Ze herhaalt nooit. Ze brengt nooit dezelfde ervaring opnieuw. Ze is altijd nieuw.

Je zult nooit twee precies dezelfde bladeren vinden in de wereld, of twee precies dezelfde rozen. Wat te zeggen over het menselijk bewustzijn, wat de grootste bloei is in de wereld.

Je kunt miljoenen ervaringen hebben die iedere keer groter, hoger, rijker zijn, maar vraag nooit om een ervaring die zich herhaalt. Het bestaan is geen film die je twee keer kunt zien. De oude Heraclitus had gelijk toen hij zei, "Je kunt niet twee keer in dezelfde rivier stappen." Op een dag ga ik ergens die kerel ontmoeten. Ik heb een lijst van mensen gemaakt die ik graag een keer wil ontmoeten want ze moeten gecorrigeerd worden. Niemand heeft Heraclitus bekritiseerd om de reden waarom ik hem bekritiseer. Ik houd van hem. Hij heeft een enorme mooie uitspraak gedaan, maar ik wil die uitspraak zelfs nog mooier maken. Ik wil zeggen, dat je zelfs niet één keer in dezelfde rivier kunt stappen, omdat het water voortdurend stroomt. Als je eenmaal de stroom verstaat en je in harmonie komt met de stroom, zijn er nog zoveel schatten beschikbaar.

Gedraag je niet als een oude Indiër die voor het eerst in zijn leven een film ging zien. Een mooi meisje is zich aan het uitkleden aan de oever van een meer, en net als ze het laatste kledingstukje laat vallen komt er een trein voorbij en blokkeert het zicht. De oude kerel probeert op alle mogelijke manieren – langs alle kanten, tussen de compartimenten, maar de trein gaat zo snel en als het laatste treinstel voorbij is, ligt het meisje al in het meer; ze is aan het zwemmen.

De oude man is erg gefrustreerd. De eerste show is voorbij, iedereen is weggegaan, en de oude man zit nog steeds op zijn plaats. De manager komt en vraagt hem, "Is er iets waar ik mee kan helpen? Iedereen is weg, de voorstelling is afgelopen. Nu komen de schoonmakers en dan zal de tweede voorstelling beginnen."

Hij zei, "Ik blijf hier. Breng me maar een kaartje voor de volgende voorstelling!"

De manager zei, "Maar mensen zien de voorstelling geen twee keer."

Hij zei, "Val me niet lastig! Ik ben al meer dan genoeg geërgerd en geïrriteerd."

De manager dacht, "De man lijkt niet zo goed bij zinnen maar zo erg is dat toch ook niet..." Hij kwam met het kaartje, kreeg het geld, en de tweede keer gebeurde hetzelfde. De trein kwam precies op tijd. De oude man kon niet geloven dat dit in India gebeurde – de trein was zelfs geen paar seconden te laat! De tweede voorstelling was afgelopen en de manager kwam naar de oude man toe en zei "Het is tijd nu. De derde voorstelling gaat zo beginnen."

Hij zei, "ik ga niet weg van deze plaats totdat ik gezien heb wat ik wil zien!"

De manager zei, "Maar het is dezelfde film die je twee keer hebt gezien."

Hij zei, "je begrijpt het helemaal niet. Dit is India – de trein kan niet altijd op tijd komen, en ik wacht op het moment dat de trein te laat is."

Het leven is geen film. Er staat niets vast, niets wordt herhaald. Het is altijd origineel.

Ik heb in dit land bijna twintig jaar aan één stuk gereisd. Ik heb gewacht – net als deze oude man – dat ik misschien op een keer een trein zal vinden die op tijd was. En uiteindelijk, op een dag in Allahabad, kwam de trein waarop ik zat te wachten precies op tijd. Het was zo'n verassing! Ik ging de machinist en de conducteur bedanken: "In mijn ervaring van al die twintig jaar is dit de eerste keer dat er een trein precies op tijd is aangekomen." Ze keken elkaar aan.

Ik zei, "Wat is er, waarom voelen jullie je zo verlegen? Ik ben gewoon gekomen om jullie mijn dankbaarheid te tonen."

Ze zeiden, "Tot onze spijt moeten we zeggen dat dit de trein van gisteren is.

Op dat ogenblik was ook de stationschef erbij gekomen. We waren alle drie in shock en ik vroeg de stationschef of dit klopte... "Twintig jaar lang heb ik gereisd, en voor de eerste keer is er een trein op tijd gekomen en nu kom ik erachter dat het de trein van gisteren is. Waarom stel je dan dienstregelingen op?"

De stationschef zei, "Ze moeten bekend worden gemaakt. Hoe kunnen we anders weten hoeveel de trein te laat is?"

Ik zei, "Dat lijkt me absoluut logisch."

Het bestaan is op elk moment origineel. En een synchroniciteit met deze originaliteit te vinden, Krishna Prem, is alles wat men kan ervaren. Dit is de ultieme extase.

De oude Finkelstein en oude Rabinowitz zijn op vakantie in Miami, als ze twee jonge dames ontmoeten die aanmerkelijk jonger zijn dan zijzelf. Ze worden beiden verliefd en besluiten te gaan trouwen in een gezamenlijke ceremonie.

De ochtend na de huwelijksnacht zitten ze allebeid in hun schommelstoel na het ontbijt als de oude Fink zegt, "Weet je, Abie, ik kan maar beter naar een dokter gaan."

"Waarom dan wel?" Zegt de oude Rabinowitz.

"Wel," zegt Fink, "Ik kon gisteren nacht niet presteren."

"Mijn God," zegt Abie. "In dat geval kan ik beter naar een psychiater."

"Waarom?" vraagt Fink.

"Wel," zegt Abie, "Ik heb er niet eens aan gedacht!"

Een kannibaal kind en zijn moeder wandelen samen door de jungle als er plotseling een geronk uit de lucht boven hen klinkt.

"Niet bang zijn," zegt de moeder. "Het is maar een vliegtuig."

"Wat is een vliegtuig?" vraagt de jongen.

"Het is zoiets als een banaan," legt de moeder uit. "Er is een hoop wat je weg moet gooien, maar wat er binnenin zit is verrukkelijk."

Fred Ruddel, de beroemde brouwer, gaat op audiëntie bij de Poolse Paus. Hij schudt de hand van de Paus en zegt, "Uwe Heiligheid, ik heb een verzoek. Ik zou graag een kleine verandering zien in het Onze Vader."

"Verandering? In het Onze Vader?" schreeuwt de Paus. "Maar we bidden tweeduizend jaar lang het Onze Vader al zo!"

"Ik weet het, Uwe Heiligheid, maar het is slechts een kleine verandering," antwoordt Fred.

"Wel," zegt de Paus, "Wat voor verandering heb je in gedachten?"

"Wat ik zou willen doen," zegt Fred, "Is 'Geef ons heden ons dagelijks brood' veranderen in 'Geef ons heden ons dagelijks bier.'"

"Het spijt me," zegt de Paus, "Maar dat kunnen we niet doen."

"U begrijpt me niet," zegt Fred. "Uwe heiligheid, ik ben een erg rijk man."

"Maar het Onze Vader is een traditie," flapt de Paus eruit.

"Luister," zegt Fred, "Ik heb het over een miljoen dollar, contant, aan U persoonlijk af te dragen!"

"Ik zal erover moeten bidden," zegt de Paus, "dus kom over een paar dagen maar terug."

Als Fred Ruddel weg is, roept de Paus zijn secretaris. "Kijk eens na, Giovanni," zegt hij. "Hoe lang nog voordat ons contract met de bakkersunie verloopt?"

Kleine Ernie, de scheepsjongen vraagt aan Lange Jan Zilver, de piraat, hoe hij aan zijn houten been komt.

"Ah, dat was een kanonskogel, Ernie, mijn jongen," zegt Zilver. "Die heeft mijn been er gladweg vanaf de knie afgenomen."

"En waarom heb je een haak in plaats van een hand?" vraagt Ernie

"Ah, een sabel," antwoordt Lange Jan, "heeft mijn hand er glad afgesneden."

"Hoe heb je jouw oog verloren?" vraagt Ernie.

"Ah, Ik kreeg er de shit van een zeemeeuw in," zegt de piraat.

"Maar een zeemeeuw die dat doet kan toch niet je oog eruit halen!" roept Ernie uit.

"Dat kan wel," antwoordt Lange Jan, "als je vergeet dat je een haak hebt in plaats van een hand!"

En de laatste....

Twee marsmannetjes landen op aarde in de buurt van een verlaten tankstation. Ze verlaten hun vliegende schotel en waggelen naar een van de benzinepompen.

Een van de marsmannetjes spreekt tegen de pomp; "Kun je ons naar je leider brengen?"

Er komt geen antwoord en het andere marsmannetje fluistert, "Wees voorzichtig, die kerel ziet er gemeen uit!"

Het meest dappere marsmannetje richt zijn stralingsgeweer op de pomp en zegt, "Hoor je me? Breng ons naar je leider!"

Opnieuw komt er geen antwoord. "Laten we hier maar weggaan," zegt het tweede marsmannetje. "Nee!" zegt zijn vriend. Dit keer zal hij praten." Hij port de benzinepomp met zijn stralingsgeweer en schreeuwt, "Breng ons naar je leider of ik schiet!"

Hij wacht een ogenblik en schiet dan. Er volgt een enorme explosie. Een minuut later, een mijl verderop, krabbelen de twee marsmannetjes overeind en een van hen merkt op, "Ik zei toch dat je voorzichtig moest zijn. Elke kerel die zijn piemel kan pakken, hem twee keer om zich heen kan wikkelen om hem dan in zijn oor te steken, die kun je beter niet lastigvallen!"

Oké, Maneesha?

Ja, geliefde meester.